



# Vägar till breddat deltagande

Anders Söderholm

Generaldirektör

Universitetskanslersämbetet

# Pedagogisk utveckling för breddad rekrytering – några hinder och möjligheter

- Antagandet om standardstudenten
- Digitalisering bortom 2D-kopior av klassrummet
- Studenternas erfarenheter har betydelse

# Antagandet om standardstudenten



En student är 19-22 år, kommer direkt från gymnasiet, studerar program på heltid på campus och går sedan ut i arbetslivet.

**Stereotyp – förenklad bild av en grupp av individer som antas vara homogena och dela vissa egenskaper. Ett sätt att förenkla en komplex verklighet.**



**Stereotyp – förenklad bild av en grupp av individer som antas vara homogena och dela vissa egenskaper. Ett sätt att förenkla en komplex verklighet.**



19-22 år  
Kommer till högskolan direkt från gymnasiet  
Ingen yrkeserfarenhet  
Ensamstående, inga barn  
Första gången hemifrån  
Studerar program på heltid på campus  
Går sedan ut i arbetslivet

**STUDENTEN**



Studenten behöver undervisas genom inläsning av litteratur och föreläsningar  
Studenten har begränsade relevanta erfarenheter för det som ska läras ut  
Lärare lär studerande och lärare planerar inläringen innan kursen  
Möjligt att kräva odelat intresse för studierna

**PEDAGOGIKEN**

# Digitalisering bortom 2D-kopior av klassrummet





Att bygga lärandemiljöer i stället för att överföra  
klassrummet till datorn



# Studenternas erfarenheter



Studenten har inga egna erfarenheter, så därför...

...måste utbildningen starta från noll

...studenten har inget att tillföra lärsituationen

# Student-centrerat lärande

- Lärande sker i ett socialt sammanhang
- Skillnaden mellan att "lära in" och att "erövra insikter"
- Studenten har alltid användbara erfarenheter och en förmåga att konstruktivt medverka i lärandet och kunskapsproduktionen
- Problembaserat lärande, projektform, case/real life case, lab, interaktivt lärande, p2p



## STUDENTEN

Yrkesverksam

Kompetenspåfyllning

”Mitt i livet”, livspusselstudenter

Off-campus

Funktionsvariation

Problemlösare

## PEDAGOGIKEN

Projekt, case, interaktivt

Fristående kurser/tillämpade

Fri start/fri fart

Lärcentra/distansutbildning

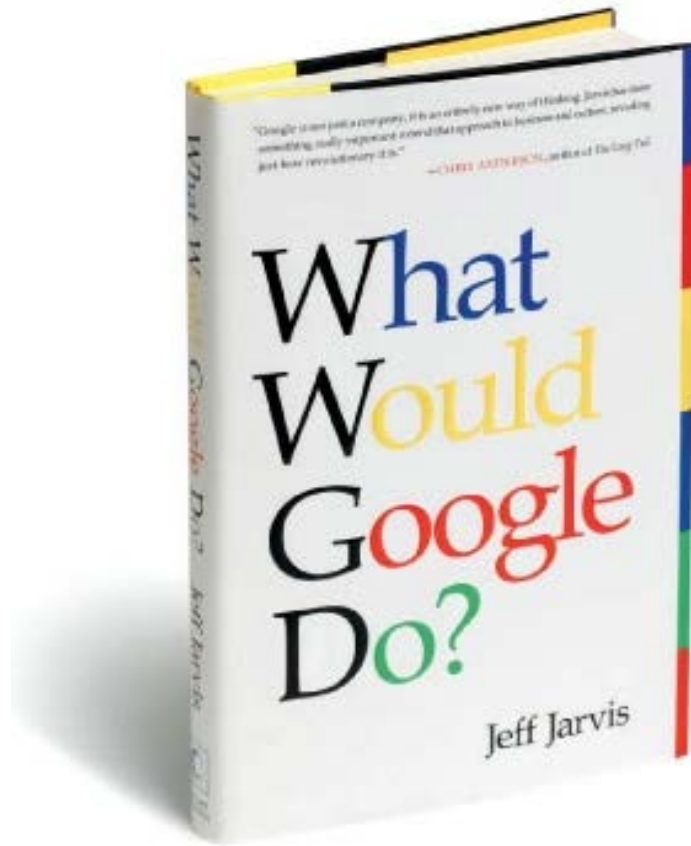
Inkluderande pedagogik

Flipped classrom pedagogik



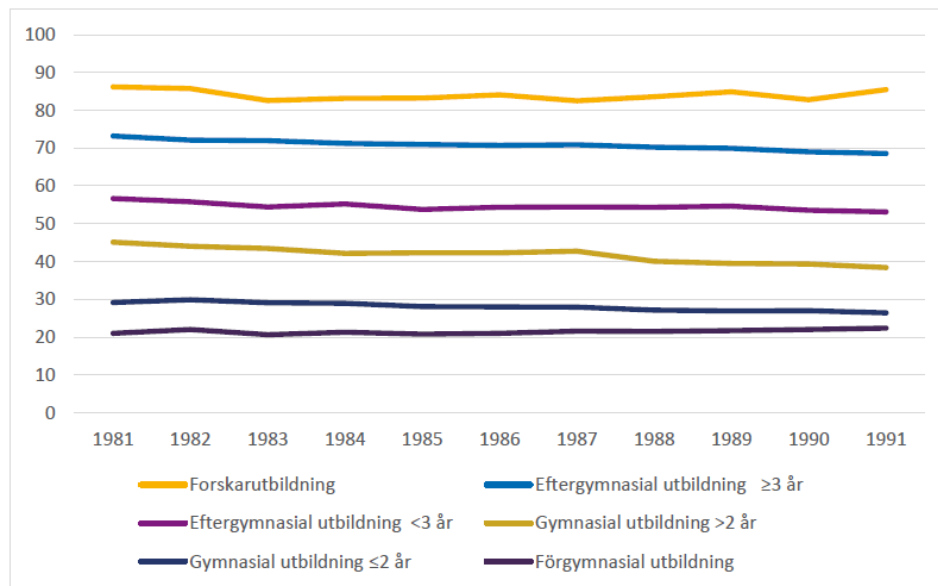
Om studenten misslyckas och utbildningen är traditionellt upplagd utifrån beprövade metoder som använts av många generationer lärare... så är det studentens fel.

Om studenten misslyckas och utbildningen är innovativt upplagd utifrån experimentella metoder som bygger på nya förhållningssätt... så är det pedagogikens (lärarens) fel.



# Studentpopulationen

# Den sociala snedrekrytering består



Figur 1. Andelen (%) som påbörjat svensk högskoleutbildning senast vid 25-års ålder bland personer födda 1981-1991 uppdelat för den högst utbildade föräldern.

(Data från UKÄ:s årsrapport 2017. Notera att denna population inte är identisk med den som används senare i denna rapport. Bland annat ingår även de som inte har slutbetyg från gymnasieskolan.)

Källa: Förkunskaper, social bakgrund och rekrytering till högskolan,  
UKÄ statistisk analys, 2018-03-27

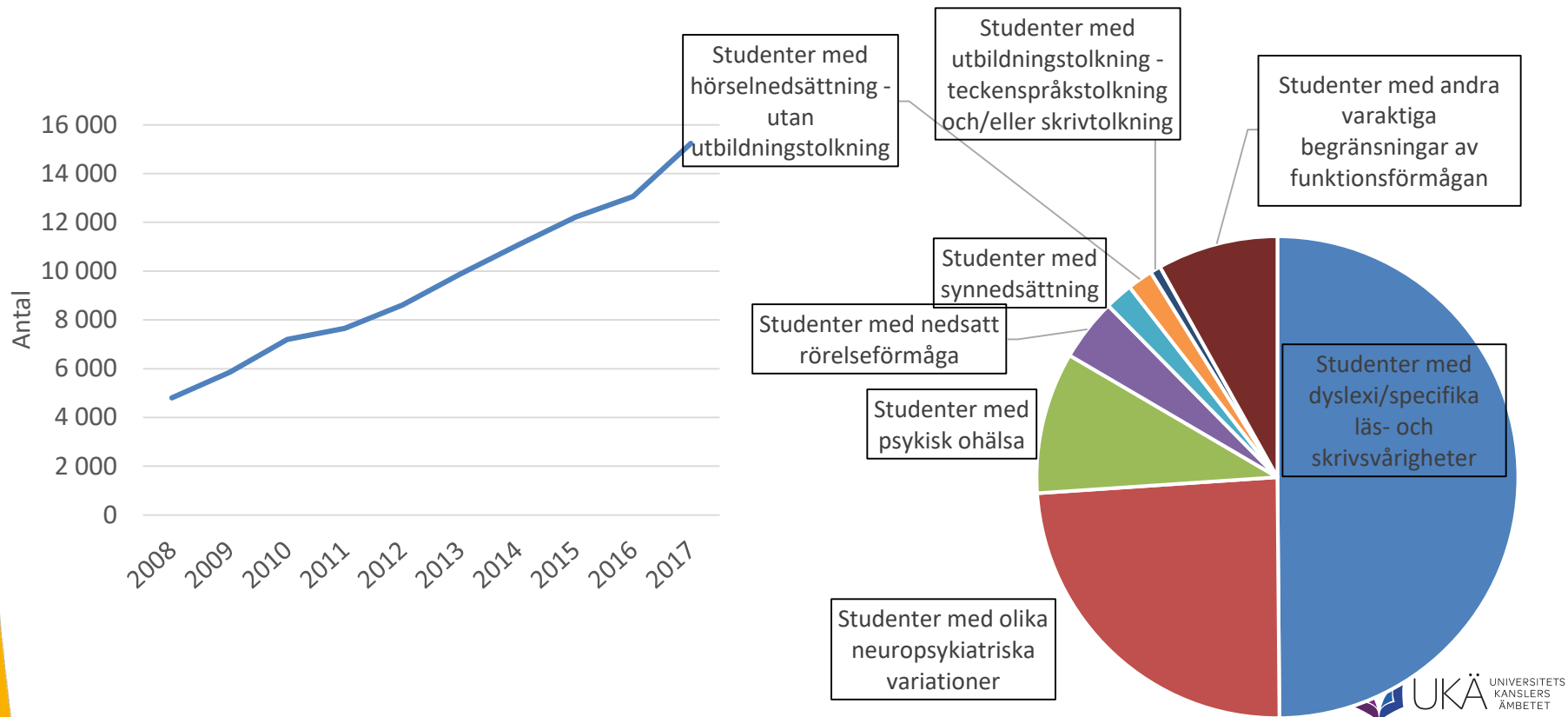
Tabell 7. Övergångsandelar till högskolan uppdelat på förkunskaper och social bakgrund i årskullen födda 1991.

Högst utbildad förälder	Gymnasiebetyg					
	<11	>11 - <13	>13 - <15	>15 - <17	>17 - <19	>19
Förgymnasial utbildning	11%	24%	46%	65%	73%	91%
Gymnasial ≤2	7%	21%	38%	56%	73%	90%
Gymnasial ≥3	11%	27%	44%	64%	78%	89%
Eftergymnasial <3	16%	36%	56%	73%	84%	93%
Eftergymnasial ≥3	22%	46%	65%	81%	90%	95%
Forskarutbildning	37%	62%	83%	92%	94%	97%
Differens mellan högsta och lägsta utbildningsnivå (procentenheter)	26%	38%	37%	27%	21%	6%

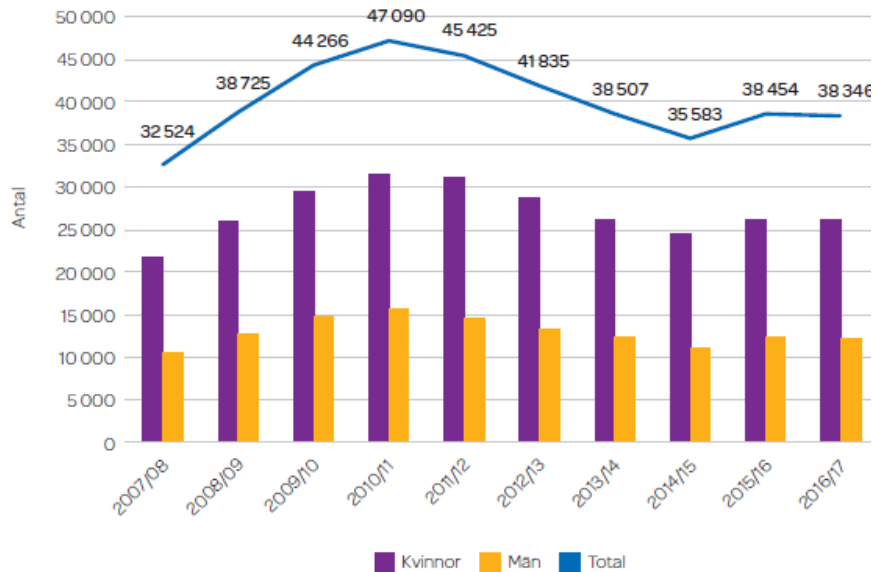
Källa: Förkunskaper, social bakgrund och rekrytering till högskolan, UKÄ statistisk analys, 2018-03-27

Om samma andel av varje grupp som för gruppen forskarutbildning skulle påbörja högre studier skulle 5.400 personer med höga betyg och (mer) studieovan bakgrund tillföras högskolan.

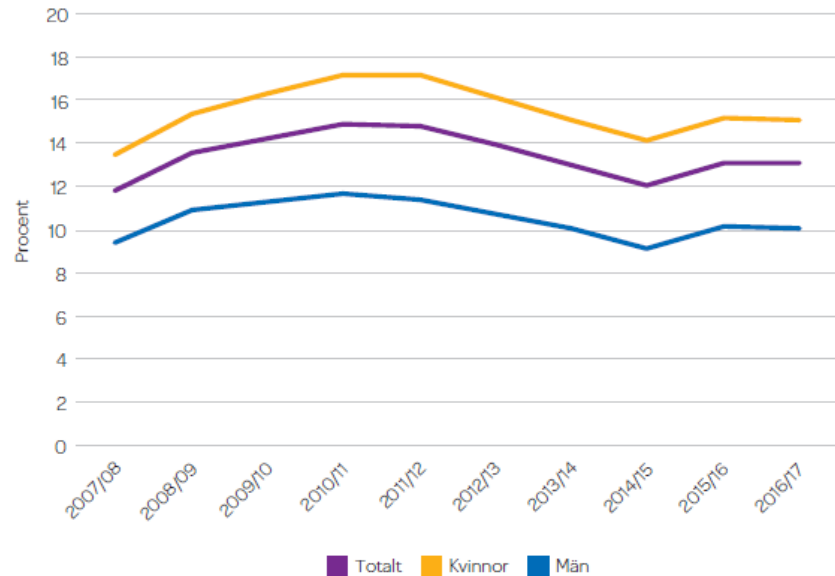
# Antalet studenter med funktionsvariationer som får särskilt pedagogiskt stöd har ökat från 5.000 till 15.000 på tio år



# Nya distributionsformer omfattar knappt en femtedel av alla studenter (mätt som andel distansutbildning)



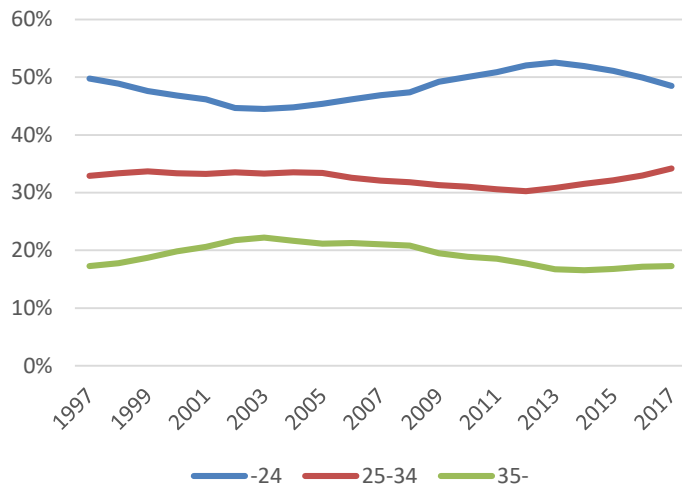
**Figur 7.** Antalet helårsstudenter i distansutbildning 2007/08 till 2016/17 fördelat på kvinnor och män. Uppgifter från statistikdatabasen på UKÄ.



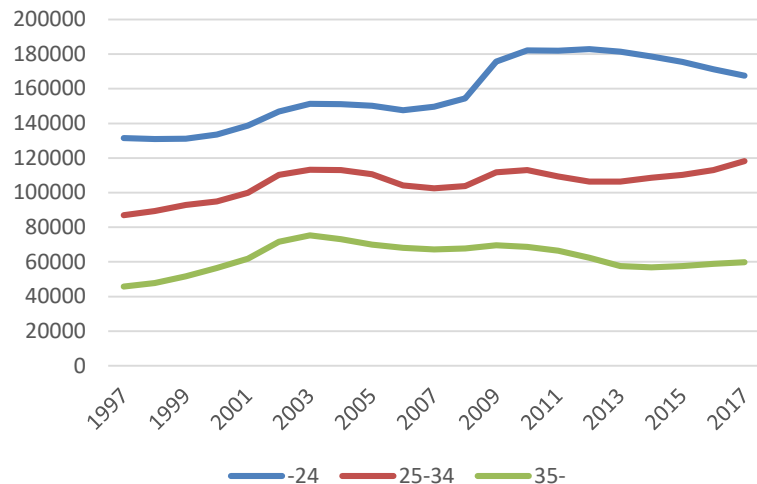
**Figur 8.** Andelen helårsstudenter i distansutbildning av samtliga helårsstudenter läsåren 2007/08 till 2016/17 uppdelade på kvinnor och män. Uppgifter från statistikdatabasen på UKÄ.

# En väsentlig andel av studenterna kommer *inte* direkt från tidigare nivå

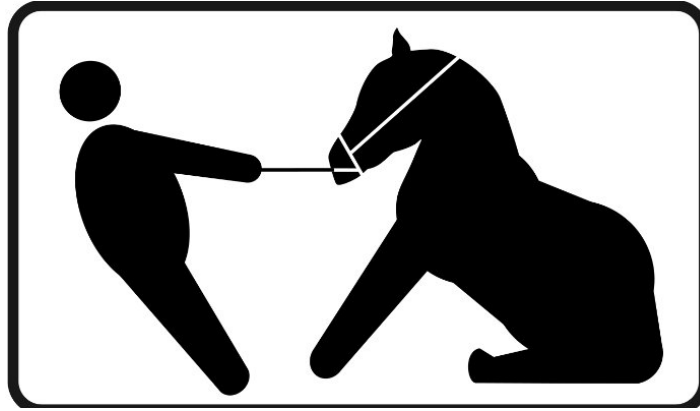
Andel registrerade studenter fördelat på åldersgrupper 1997-2017



Antal registrerade studenter fördelat på åldersgrupper 1997-2017



Källa: UKÄ statistikdatabas Högskolan i siffror, <https://www.uka.se/statistik--analys/statistikdatabas-hogskolan-i-siffror.html>



# Ta del av våra resultat

Prenumerera på vårt nyhetsbrev

”Nytt från Universitetskanslersämbetet”

[uka.se/prenumerera](http://uka.se/prenumerera)

Följ oss

[twitter.com/UKAmbetet](https://twitter.com/UKAmbetet)

Läs mer

[www.uka.se](http://www.uka.se)

